

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. maja 2019 - Leto XXIX, št. 19

stran 2

SPET KLIČE NAS VENČANI MAJ

ŠKOFIJSKO ROMANJE - NAMESTILI RELIKVIJE ...
stran 4

LJŠTVO JE TIAK NEJ ZADOLVOLNO
stran 8

SAUSEDGE SO RANČ NEJ TAK DALEČ
stran 9

Stou lejt gančkoga majoš

SPET KLIČE NAS VENČANI MAJ

Gančani so vesnica, o steroj se je v zadnjem cajti dosta gučalo, pa tau nej samo v Prekmurji. Na zadnji den apriliša so tudi pri njih postavili majpan, samo ka je tau nej navadno majsko drevou, liki najbole erično v Sloveniji, pravijo pa njemi majoš.

Rozika Zadravec

»Moj pradejdek Ivan je biu med tistimi petimi sodakami, steri so 1919. leta postavili prvi majoš. Ponosna sam na njega in na njegve štiri pajdaše, steri so po tistom, ka so po prvoj svetovnoj bojni srečno prišli domau, 30. apriliša v zahvalo Mariji postavili draug z gorokinčano brezovo krošnjo,« mi je na isti den po stau lejtaj pripovedala Gabrijela Kūzma, stera je bila med tistimi, steri so največ pomagali, ka so v Gančanaj té viski jubilej lepau proslavili. Gančki majoš, steri je od leta 2016

Ena od štirih kroun

vpisani tudi v register nesnovne kulturne dediščine, si je prišo poglednot tudi predsednik rosaga Borut Pahor. »Prva postavitev je pomenila veseldje do žitka in srečo, ka je bilou bojne

konec. Na vreji majoš je furt tudi zastava. Zdaj je tau slovenska zastava in škemo, ka de tudi čez stau lejt na njem ške furt slovenska zastava, pa ka te ti živel slovenski lidgé, steri te se veselili svoje prihodno-

sti,« je pouleg 30 metrov viskoga majoš, steroga so par minut pred tem gorpostavili domanji pojdie in moški, povedo Borut Pahor.

V gasilskom daumi, steri stogi samo par stopajov kraj od

kapelice, posvečene v čast Srci Jezušovomi, se pogučavlem z Roziko Zadravec, stera je vküper z drugimi ženskami redila papernate rauže, tak za razstavo, stero so pripravili ob jubileji, kak za okrasitev vreja. »Ta razstava je pravi prikaz vsega, od prvoga majoš, takši kak je biu postavljeni pred stau lejt, pa do takšoga, kak ga gnesden postavlam. Znamo, ka so v začetki za majoš ponücali brezo, stera je bila okinčena s selenco, kak pri nas pravimo španskomi bezgi (orgona). Predstavili smo tudi, kak se dela papere in rouže za majoš, kak se ga krasi in kak se ga nosi po vesi,« je glij v cajti, gda so »lejtники« (šest pojbov in dvej deklini, steri so v etom leti dopunili 18 let) okinčani vrej nosili po vesnici. Bole pontoško povedano, so vrej nosili pojdie, deklini pa sta nosili vsakša po dvej krauni, stera sta napravili Hedvika Križanič in njena sneja Marija: »Vse štiri kraune so napravlene ob pomauči droua in majo obliko stožca (toboz). Ka se tau lepau napravi, nücaš dosta cajta, za eno krouno en keden, če bi samo tau cejli den delala. Moja tašča, stera je stara 90 let, mi ške furt dosta pomaga.«

V stau lejtaj se je dosta vsega zgaudilo. Prvi dvej leti so majoš postavljali na skrüma, in tau pri kapelici, pri steroj so ob jubileji postavili tudi spominsko tablo tistim, steri so postavili prvi majoš. 1924. leta so prvo pout namesto breze ponücali smreko, 1958. leta pa so mogli zavolo toga, ka je v vesnico prišla elektrika, najti nauvo mesto za postavljanje maj-

pana. In od tistoga mau ga postavljajo tam, gé je inda sveta bilou fotbalsko igrišče. »Godile so se tudi kakše nevole. Te, gda so majoš postavljali tisti, steri so roje-

majoša smo tisti, steri smo rojeni v istom leti, bole povezani kak mogauče v kakši drugi vesnici. Tau, ka smo »lejtники«, naspovežule tudi sledkar v našom

Gabrijela Kūzma ponosno dale pela tradicijo svojoga pradedeka

ni 1973. leta, jim je vrejek zgoro. Te so si gučali, ka je bilou mogauče krivo tau, ka so meli oblečene čarne trikone. Letniki 1983, med

žitki,« je ške povedala Kūzma med tem, ka so pod komando Franca Zadravca ob pomauči leseni škaric, lestev in pinkačov (tau je

Spominska tabla stogi pri kapelici

njimi je bila tudi moja sestra, pa se je zgaudilo tau, ka jim je štrti den zavolo vihera vrejek odneslo,« se je spominala Gabrijela Kūzma, stera, tak kak vsi drugi Gančanci, s sterimi sam se pogučavala, pravi, ka je majoš za njihovo ves rejsan veliki svetek, tak ka ne čüdi, ka pridejo na té den domau vsi, tudi tisti, steri živejo daleč od dauma. »Ške ena stvar je trno fontoška. Zavolo

takša šker, stero so inda svejta meli pri vsakšom cimp-ranom rami, steri je meu strejo iz slame. Ponücali so jo zatau, ka se je slama dojs streje vlačila, če je gorelo.) v Gančanaj gorpostavili stauti majoš. In po tistom je, tudi po tradiciji, zadonela ške Marijina pesem *Spet kliče nas venčani maj*.

(Kejp na 1. strani: »Lejtники« nosijo vrejek)

Tekst in kejp: Silva Eöry

Murska Sobotla: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija

V OHRANJANJE IN VAROVANJE OKOLJA PRITEGNITI ČIMVEČ MLADIH

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija je skupaj z Zvezo ekoloških gibanj Slovenije ob Svetovnem dnevu Zemlje pripravila Vanekov ekološki večer v Pokrajinski in študijski knjižnici, in sicer na temo

In Kitajska seveda daleč ni edina onesnaževalka ozračja. Znano pa je tudi, da so filtri, ki preprečujejo ali vsaj pomembno zmanjšujejo zastrupljanje ozračja, izjemno dragi, zato jih tudi redkokje uporabljajo.

Vanekov večer v Pokrajinski in študijski knjižnici je bil tokrat v znamenju razprave o skrbi za čisto in s tem zdravo okolje. Tematiko sta predstavila Petra Dolšek in Rudi Vončina, raziskovalca z Elektroinštituta Milan Vidmar v Ljubljani; v imenu Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije je strokovnjaka pozdravil podpredsednik Marjan Šiftar

Kakšna bo prihodnja aktivna vloga posameznikov pri varovanju zraka. O tematiki sta govorila Petra Dolšek in Rudi Vončina, raziskovalca iz Elektroinštituta Milan Vidmar iz Ljubljane. Predavatelja sta predstavila tako širši slovenski pogled v problematiko in nanizala nekatere podrobnosti iz Pomurja. V bistvu ni potrebno poudarjati, da gre za aktualno temo, ki postaja iz leta v leto bolj pereča, razmere pa zaskrbljujoče, ne samo v Pomurju, v Sloveniji, marveč po celem svetu. Nekatere velike države, zlasti Združene države Amerike, Kitajska, Indija in še nekatere, so največji zastrupljevalci zraka, ki pa niso pripravljene resno poseči v onesnaževanje ozračja. Uroš Lipušček, nekdanji dopisnik RTV Slovenija iz ZDA, živi že nekaj let v Pekingu in pravi, da je zrak zdaj sicer dosti boljši kot ob njegovem prihodu, toda zelo blizu vlemesta je kar 30 kilometrov dolga železarna, ki izbruha vsako minuto ogromne količine strupenih snovi v ozračje.

Zato je pomenljiv poziv (vabilo!) mladim, da si bodo upali reči kaj v prid varovanja okolja in si aktivno prizadevali za zdravo okolje.

Dejstvo namreč je, da okolje prenese le določeno količino obremenitve, podatki o mejnih vrednostih, dobljeni z meritvami, pa imajo bolj administrativno, statistično kot praktično vrednost. Petra Dolšek je izpostavila pomen pritegnitve vseh prebivalcev v aktivno, dejavno varovanje okolja.

Opozarjajo tudi podatki, ugotovljeni v Pomurju, tako glede prometa, kurjenja s plinom ali drvni. Seveda spada zemeljski plin med goriva, ki najmanj onesnažujejo okolje. Nista pa se zavzela za gradnjo hidroelektrarn na Muri, čemur odločno nasprotujejo naravovarstveniki. Zelo aktualna so tudi vprašanja o prevozu blaga s tovarnjaki, ki so mnogo hujši onesnaževalci kot železnica. Enako velja, če se za potovanje odločimo z vlakom, avtobusom ali vsak s svojim avtomobilom. Slednji

najbolj onesnažuje znak in hkrati po prevoženem kilometru stanejo največ. Vendar zadeve niso preproste, kajti slovenski vlaki so v primerjavi z Evropo prepočasni za prevoz potnikov, avtobusi pa nimajo prilagojenih vozni redov, ki bi privabljali večje število potnikov, pa še potovanje traja dalj časa kot vožnja z osebnim avtomobilom. Iz tega izhaja, da rešitve niso enoznačne in hitre, marveč nadvse zahtevne in povezane z denarjem za naložbe v sodobno infrastrukturo in prevozna sredstva. Tako avtobusi, še posebej pa vlaki, so krepko za evropskimi in drugimi, denimo japonskimi in kitajskimi.

V varovanje okolja morajo biti vključene tudi lokalne skupnosti, torej občine, in si na svojem območju prizadevati za zmanjšanje emisij, torej za čim manj zastrupljanja okolja in tako varovati zdravje ljudi. V Sloveniji in Evropi je v pripravi tudi energetski koncept med leti 2020 – 2025 in 2030. Za čim boljše rezultate se mora Slovenija bolj potruditi tudi pri črpanju denarja iz evropskih skladov. V naslednjem obdobju lahko pričakujemo opredelitev konkretnjših ciljev za zmanjšanje emisij, katerih povzročitelji s(m) o posamezniki.

Del aktivnosti se odvija skozi programe Evropske unije in posledično Slovenije. Da pa bi pri izboljševanju kakovosti zraka lahko bili uspešni, moramo v celotni družbi omogočiti aktivno sodelovanje. In naj ponovimo, v aktivnosti vključiti čim več mladih ter jim omogočiti, da sodelujejo pri razreševanju problematike, povezane z zdravim okoljem. Nenazadnje jim mora sodelovanje pomeniti izziv za boljše in bolj kakovostno življenje tudi njih samih.

Tekst in foto:
E. Ružič

Balint uspešen na predmetnem državnem tekmovanju

Balint Labritz z Gornjega Senika, ki obiskuje srednjo kmetijsko šolo v Vépu, je bil tokrat uspešen na državnem predmetnem tekmovanju v Kaposváru.

26. aprila je s svojo nalogo z naslovom Alternative v kmetijskem pridelovanju, ki jo je pripravil s pomočjo mentorice Annamárie Husz, zasedel prvo mesto.

LRH

»Kopirane slike«

Pred kratkim so v monoštrski gledališki dvorani odprli samostojno razstavo amaterskega slikarja Ferenca Csuka. Pejsaže je naslikal po inspiraciji fotografij, ki jih je Irén Bartha fotografirala v Porabju.

LRH

WWW.SLOVENC.I.HU

PREKMURJE

75 lejt

Konec meseca aprila so se v Prekmurji, sploj v Lendavi in v Murski Soboti, spominali na 75 lejt od tistoga mau, ka so v taborišča smrti voodpelali veliko večino prekmurskih Židovov. Ob toj priliki je v Lendavo prišo tudi predsednik rosaga Borut Pahor. Na dugoveškom židovskom cintori, na sterom stogi 176 nagrobnikov, je ob prisotnosti Sobočanke Erike Fürst, Židovke, stera je preživela holokavst, položo venec k spomeniki žrtvam nacifašističnoga nasilja. Po tistom je spregučo ške na prireditvi, stera je bila v lendaški sinagogi. Pravo je, ka so se velke svetovne morije začnile te, gda je gratalo normalno tau, ka so »kazalci izključevanja gratali sami po sebi umevni in so v družbi začnili valati kak družbene norme«. Tudi zavolo vsega toga je fontoško, ka gnesden brž prepoznamo izključevanje, nestrpnost in sovraštvo, je ške pravo Pahor in cujdau, ka bi biu rad, če bi šla Fürstova drugo leto z njim na Poljsko, na komemorativno pietetno slovesnost ob 75. obletnici osvoboditve koncentracijskoga taborišča Auschwitz-Birkenau. Spominsko prireditev so pripravili tudi v Pomurskom muzeji Murska Sobota.

Boris Hajdinjak, direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, je pravo, ka je bila konec meseca aprila 1944. leta v taborišče voodpelana velka večina prekmurskih Židov, pa ka jih je v cajti druge svetovne bojne mrlo 387. Na prireditvi so zavrteli tudi dokumentarni film Pisma Eriki Fürst, stero ga so vküper s Sinagogo Maribor pripravili na mariborski osnovni šauli Draga Kobala. V njem Erika Fürst pripovedavle svojo tragično zgodbo o tom, kak je bila njena držina deporterana v taborišče, gé je mrau velki tau njene žlate, med drugim tudi oča, pa tudi dosta njenih pajdašov.

Silva Eöry

Škofijsko romanje – namestili relikvije blaženega Jánosa Brennerja

Na dan 1. maja je Sombotelška škofija vabila svoje vernike na škofijsko romanje. Celodnevni duhovni program

nerja. Tragično umrlega mladega kaplana so lani prav za 1. maj povzdignili med blažene. Relikviarij, v katerem sta

kot pot ljubezni, ki je trajala vse do smrti. Sombotelški škof János Székely je v svoji pridigi izpostavil, da je naše srce srečno in hvaležno, saj življenja Jánosa Brennerja

pomembno, če bi družine živele kot majhni samostani, ki hranijo in branijo ter prenašajo krščanske zaklade: vero, molitev in ljubezen.

13. škofijsko srečanje se je

Sombotelški škof János Székely prihaja na prizorišče svete maše

so pripravili v monostrski župniji, točneje na območju Brennerove kapele na Židovi. Škofova sveta maša, ki se je udeležilo kakih 800 vernikov, se je začela z nemestitvijo relikvij blaženega Jánosa Bren-

kosti prstnega člana in rebra, bo potem pri vseh obredih na oltarju.

Vernike je pozdravil škof Železnega Ägidius J. Zsifkovics (Avstrija), ki je življenjsko pot Jánosa Brennerja označil

Romanja so se udeležili tudi nekateri verniki markovske župnije

niso odvezli, temveč ga je on daroval, ko se je izpolnila njegova usoda.

Po mnenju sombotelskega škofa bi dandanes bilo sila

končalo z molitveno uro, glasbenim slavljenjem in majskimi litanijami.

LRH

Nastop MePZ Avgust Pavel v Šempasu

Že 13 let v lepoj primorskoj vesi Šempas pripravljajo koncert z naslovom »Domovina je ljubezen«. Na tou prireditvi pozovejo kulturne skupine iz sosednjih držav. Letos je na proslavi nastopo MePZ Avgust Pavel z Gornjega Senika.

Šempas leži v Vipavski dolini, štera je sploj na drugom konci Slovenije. Okoli te doline so viski bregovje, da pa z druge strani, z mordja tople veter fudi, tak ka je tam bole toplo kak indri. Tou smo člani mešanoga pevskoga zbora Avgust Pavel leko čutili pa vidli, da smo se v soboto 27. aprila pripelali v to dolino. Na njivaj že vse raste, črešnje so pa že sploj kuste, tak ka nede dolgo, ka do že zrele.

Da smo prišli v Šempas, so nam najprva pokazali domanjo cerkev. Cerkve v tistoj krajini so malo ovakše kak pri nas. Zvečksega so z kamna napravlene, vej je pa tam dosta kamenja, pa vöter je včasi tak

nouri, ka bi ovak vse razmeto. Tak smo leko vidli, ka majo ešče gor po strejaj kamne sklajeno, aj veter streje ne odnese. V cerkvi smo spevali Marijino pesem »Marija, skoz življenje«. Po tistom so nam pokazali

go partizanom, pa so ga te v toj vesi bujli.

Ka bi ležej spejvali, so nas te pozvali na eno kmetijo, na šteroj se poleg drugoga dela ešče s turizmom spravljajo. Dosta vina pripouvajo pa dosta klo-

nastopili še domanji MePZ Lipa, ženski pevski zbor Ajda s Hrvaške, dramska skupina prosvetnega društva Standrež iz Italije.

Biu je lepi večer, tak ka smo bili vsi veseli, ka smo leko

Člani seničkoga zbora pod staro murvo na turistični kmetiji

eden kip pa muzej, šteri nam guči od ednoga vojaka, ki je biu doma iz Azerbajdžana. On je prišo tak daleč, ka je poma-

bas pa pršuta napravijo. Tou vse doma na kmetiji odajo. Večer je biu nastop, na šterom so poleg MePZ A. Pavel

pokazali, ka v Porabji na Madžarskem tü znamo lepo spejvati.

Ciril Kozar

Povej po slovensko!

Pedagoški šolski center za narodnosti pri Uradu za šolstvo vsako leto pripravi državno tekmovanje iz znanja narodnostnih jezikov za učence 7. in 8. razredov osnovne šole in 8-letne gimnazije. Učenci najprej opravijo pisni preizkus na lastnih šolah, po nekaj tednih sledi ustni del tekmovanja.

Tekmovalci, mentorja in članice komisije

nja, ki je letos bil 29. aprila v Slovenskem domu v Monoštru. Letos je na tekmovanju sodelovalo osem slovenskih učencev, štirje z gornjeseniške dvojezične osnovne šole pod mentorstvom učiteljice-asistentke Valentinke Novak in štirje s števanovske dvojezične osnovne šole pod mentorstvom učitelja Lacija Domjana.

Ustni del tekmovanja se je začel s prostim pogovorom, pri tem so članice komisije (dr. Elena Savelieva, mag. Valerija Perger in Marijana Sukič) ugotavljale predvsem razumevanje povedanega in zmožnost komuniciranja v slovenskem jeziku. V drugem delu tekmovanja so učenci govorili

Zmagovalci: na sredini Giulio Brunetto (1. mesto), z leve Mate Labritz (2. mesto), z desne Eliza Nagy (3. mesto)

o dani temi, za katero so se pripravili.

Vsi učenci so se trudili po svojih močeh, pri nekaterih smo videli, da se tudi doma sliši kakšna slovenska beseda, pri nekaterih smo ugotavljali, da odrasčajo v popolnoma madžarskem okolju. Dokaz, da se kljub vsemu otrok lahko nauči slovensko, je bil fant, ki ima mamo Madžarko, očeta Italijana. Prav on je bil najspretnejši v prosti komunikaciji in tudi o svoji temi je tekoče govoril.

Prav opazno je bilo, kako pozitivno vpliva učiteljica-asistentka na »svoje« učence, ki jim ni bilo težko slovensko spregovoriti niti pri prisili, na katerega je sodelujoče povabila Agota Kállay, vodja Pedagoškega šolskega centra za narodnosti.

In za konec še zmagovalci, ki bodo svoje nagrade prevzeli junija v Budimpešti na osrednji svečanosti za vse narodnosti. Na prvem mestu je končal Giulio Brunetto, na drugem Mate Labritz, tretje mesto je zasedla Eliza Nagy. Vsi trije obiskujejo gornjeseniško dvojezično osnovno šolo.

MS

Pričevanje igralca Károlya Eperjesa

Na belo nedeljo ali nedeljo Božjega usmiljenja je Monošter obiskal znani igralec Károly Eperjes, ki je po češčenju Najsvetejšega v baročni cerkvi imel predavanje v gledališki dvorani. Igralec, nagrajen s Kossuthovo nagrado, je povedal, da mu v vseh življenjskih zagatah pomaga Bog, zdravnik. »Brez vsakodnevne svete maše in obhajila ne bi mogel in niti nočem živeti,« je povedal priznani umetnik.

Na sliki: Umetnik Károly Eperjes v družbi novega monoštrskega župnika Imreja Bodorkósa in kaplana Csabe Kaszása.

LRH

Njegove košare so zelo iskane

V Slovenski vesi živi Tamás Dániel, ki se v prostem času ukvarja s pletenjem košar. Ko smo ga obiskali, je pletel v tem letu že šestdeseto košaro iz vrbeja. Kot nam je povedal, košare pletiti se je naučil od očeta.

Vrbove šibe si nareže ob potoku ali ob Rabi. Delo traja več dni, s tem pa pomaga tudi lastnikom kmetijskih zemljišč na tistem območju, saj se vrbovje hitro razrašča, če ga ne »strižejo«. Ob tem pa seveda tudi sam skrbi, da mu ne bi zmanjkalo šibja. Potaknjenci imajo približno po petih letih take »šibe«, ki so primerne za pletenje košar.

Tamás Dániel plete košare z enim in dvema ročajema. Ljudje jih največkrat uporabljajo za prenašanje drv ali na vrtu, ko pobirajo krompir. Prav pridejo tudi v sadovnjakih.

Da dobro dela, dokazuje tudi to, da ima vsaka košara svojega »gospodarja«, še preden bi jo dokončal.

L.R. Horváth

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Domanje lepote

Od majuša naprej se začna sezona, če ranč nej glavna, za izlete, za romanja, za kračise ali za druge pohode. Tau je idealni čas. Leko demo daleč kraj od dauma pa leko štartamo od dauma tō, nej mujs vsigdar v drugi rosag ali na drugi kraj rosaga se pelati. Zato, ka doma v vesi, v Porabji, v Železni županiji tū dosta lejpoga mamo, gde smo še sploy nej odli. Edna taša točka je Írottó v hribovji Kőszeg, stero je na Prekodonavju (Dunántúl) najvišša točka s svojimi 883 metri pa ranč tak v Burgenlandi. Na toj točki stoji eden zozidani stolp, steroga polovica se k Vugrskoma drži, druga polovica pa k Avstriji. Najprvi stolp na tej točki so leta 1891 postavili iz lesa, sledkar pa že iz kamna, po obnovitvi, od leta 2010 so ga znauva odprli obiskovalcom. Če gorademo na té stolp, sploy lejpa panorama nas tam čaka, odkec se vidi eden tau nekdanje železne zavese. Če je lejpo vrejmen, te odtoc leko vidimo jezero Fertő (Nedižersko), Blatno jezero pa še hribovje Schneeberg-Rax tō. Če pejški škemo titi na Írottó od Kőszega prejk Sedem vrelcov, Štajerski ramov pa vrelca Hörmann, tau je vsevküp 16 kilometrov pa tak pet vör moramo pešačiti. Tau je najdugša paut, vse druge poti so kračise, najbola tista, stero rdeči štraf vodi, ta paut je samo pet kilomejtrov duga. Zavolo tauga, ka v nadmorski višini je več stau mejtrov razlike, paut je nej leka. Dapa zavolo tauga, ka je lejpa pokrajina, dosta vse lejpoga vidimo, ranč ne čütimo, ka smo trüdni gratali. Samo drügi den do se žaurgali tisti, steri nejmajo kondicije, ka tū boli pa tam boli.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Evropske volitve: 14 list in 103 kandidati

Iztekel se je rok za vlaganje kandidatnih list za evropske volitve. Za osem poslanskih sedežev v Evropskem parlamentu, namenjenih Sloveniji, se bodo potegovali 103 kandidati na 14 listah. Kandidature so vložile vse parlamentarne stranke: Slovenska demokratska stranka (SDS), ki na volitve odhaja s skupno listo z zunajparlamentarno Slovensko ljudsko stranko (SLS), ter Lista Marjana Šarca (LMS), Socialni demokrati (SD), Stranka modernega centra (SMC), Levica, Nova Slovenija (NSi), Stranka Alenke Bratušek (SAB), Demokratična stranka upokojujencev (DeSUS) in Slovenska nacionalna stranka (SNS). Poleg njih se bodo za sedež v Evropskem parlamentu potegovali zunajparlamentarne stranke Zeleni Slovenije, Dobra država, Domovinska liga in Gibanje Zedinjena Slovenija ter ne-strankarska lista Povežimo se. Na večini list je po osem kandidatov, izjemi sta Domovinska liga, ki na volitve odhaja s štirimi kandidati, ter Gibanje Zedinjena Slovenija s tremi kandidati. Kandidira 52 moških in 51 žensk. Prvič je na listi tuja državljanka - nosilka liste SAB, Angelika Mlinar, ki je zdaj že evropska poslanka, a iz Avstrije. Za vnovičen petletni mandat v evropskem parlamentu se potegujejo vsi zdajšnji poslanci iz Slovenije, razen Iva Vajgla. Evropske volitve so doslej že postregle tudi s presenečenji, in sicer zaradi prednostnega (preferenčnega) glasu. Prvemu je to leta 2004 uspelo sedanjemu slovenskemu predsedniku Borutu Pahorju, ki je postal evroposlanec, čeprav je bil na listi zadnji. Pred štirimi leti pa sta bila za evroposlance izvoljena tudi Tanja Fajon (SD), ki je bila druga na kandidatni listi svoje stranke, in Franc Bogovič (skupna lista SLS in NSi), ki je s prednostnimi glasovi v evropski parlament prišel prav tako z zadnjega mesta na listi.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

LETOS BO BALKON ZASIJAL V KORALNIH BARVAH

Zasadiť balkonskih korit namenjamo kar dosti časa in denarja. Nekaterim je to prijetno opravilo, vendar pri izjemno bogati ponudbi

v rože in se s tem sprostimo, kajti v cvetju odkrivamo toliko lepote in skrivnosti! Goethe pravi, da so barve veselja in trpljenja.

Begonije so iz leta v leto bolj priljubljene pri ljubiteljih cvetja. Letos je med bolivijskimi begonijami najbolj modna rumeno cvetoča, tudi z okrasnimi listi, posebno, če je še s pegastim hipoestom. Pri begonijah je važno, da jih spomladi ne postavljamo na okenska korita pred 15. majem. Begonije so občutljive na nizke temperature. Čez celo leto nam zelo bogato cvetijo. Podobne zahteve ima hipoest, ki je v kombinaciji v koritu.

rastlinja se je težko odločiti. Ljubitelji cvetja se v glavnem prepustijo strokovnjakom pri izbiri balkonskega cvetja, saj dobijo prave smernice in novitete za zasaditev. Marsikateri ljubitelji rastlin se morajo zavedati in vprašati, koliko časa so pripravljeni dati zasajenemu balkonskemu cvetju. Rastline, ki jih vzgajamo v koritih, imajo omejen prostor, so veliko bolj občutljive, poleg tega pa so prišle k nam iz krajev, kjer so imele za rast in razvoj mnogo boljše pogoje, kot jih imajo pri nas. Redno jih moramo najprej opazovati, zadostno zalivati in gnojiti ter skrbeti za varstvo pred boleznimi in škodljivci. Nekatere rastline je potrebno zalivati tudi dvakrat na dan. Je pa res, da so sposobne neverjetnih prilagajanj in nam poplačajo z bogatim cvetenjem in zelenjem. Saj veste, s cvetjem delimo srečo, žalost, veselje. Kolikokrat se kar zatopimo

Topli pomladni žarki so nas predramili, in vse pogosteje se oziramo po praznih posodah po okenskih policah, ki bodo krasile naše domove. V mislih imamo marsikaj. Lahko se odločimo za klasične

ki s hitro naglico prekašajo klasične. Če se odločimo za mešane zasaditve cvetličnih korit, moramo imeti kar nekaj izkušenj z rastlinami, ki jih želimo kombinirati. Osnovno pravilo pri mešanih zasaditvah je, da rastline s približno enakimi zahteva-

vijoličaste, rožnate, modre, bele, rumene. Zakaj ne bi bile letos drugačne: oranžne ali rumene? Za naše veselje! Vsekakor pa je potrebno upoštevati več dejavnikov, ki jih ima vsaka hiša svoje. Lepoto cvetočih rastlin poudarimo z ustreznimi pokončni-

Milijon zvončkov. V koritu imajo veliko prednost, da dež cvetov ne poškoduje. Za zasaditev jih uporabimo tudi na gredicah. V koritu je posajen sladki krompir, ki ga moramo sproti prikrajševati, ker je njegova rast zelo bujna.

mi sadimo skupaj. Večkrat je pa še potrebno dodatno določene rastline obrezovati, in s tem poskrbimo za najlepši možni videz zasaje-

mi in visečimi strukturnimi rastlinami. Zelo pomembna je fasada hiše.

Mešane zasaditve so prekrasne, le previdnost je potrebna pri izbiri rastlin. Važno je, da izberemo prostorna korita, da bomo imeli julija in avgusta manj težav z zalivanjem. Zaradi pripekajočega sonca in vetra se rastline v manjših koritih hitreje izsušijo.

NAMIG

Okenske in balkonske rože so naš spremljevalec več kot pol leta. Naš pogled skozi okno nas ojača, nam da energijo, nas potolaži in razveseli. Posadimo si svojo najlepšo zasaditev za našo dušo, pa naj bo v sončnih koralnih barvah, tudi ko se sonce skrije za oblake, nam daje energijo in svetlobo.

*Besedilo: Olga Varga
Fotografije: Svetovni splet*

Kombinacija v koritu je v rumenih tonih. Sanvitalija je zmerno hitro rastoča polegla enoletnica, ki uspeva na soncu, kot tudi v polsenci. Suhe rože dobro uspevajo še v kombinaciji z visečim ognjičem in temnolistno pijavčnico. Bujno rastoče suhe rože moramo redno dognojivati in zalivati.

no standardno kombinacijo za pelargonije. Teh je kar veliko na izbiro. Po opazovanju po naši deželi vidimo vse več mešanih zasaditev,

nega korita. Bujnost rastlin je odvisna od pogostosti gnojenja. Vsako leto spomladi sadimo rože vseh barv: rdeče,

Cveglar

Gnauk sta živel a eden mauž pa edna žena, šteriva sta nej mejla mlajše. »Ah,« si je želejla žena, »edno takšo dejte bi donk rada mejla, kak je moj palec, če sem že vekšoga nej vrejdna.« Njeno želenje se je rejsan spunilo ino daubila je dejte, tak drauvno kak njeni palec. Dali so ma ime Cveglar.

Gda je pojbič dvanajset lejt star grato, ga je mati poslala v lejs, aj naberé grbanje za obed. Cveglari pa se je v lesej malo zadremalo, zatok je dojsu na eden veuki grbanj ino zaspo. Kesnau vnoči se je gorpřebüdo, gda se je nekak v njem potekno.

»Ka me brsaš?« je biu čemerasti Cveglar.

Tisti, šteri se je v Cveglari potekno, je biu eden tauvan. Drügi tauvan je üšo za prvim ino ranč tak z nogauv v maloga vdaro.

»Padaš moj!« se je drau Cveglar. »Nej te je sram, ka me po krivici brsaš?«

Tauvan je gled o, gled o, pa je njuga nej vüdo. Vužgo je edno spico ino na pamet vzeu, ka se na grbanji eden mali možak srdi. »Ranč tebé nücava, Cveglar,« je veselo pravo prvi tauvan. »Ti boš naja najbauksi pomagáč, vej si pa tak drauven. Hajdi z nama!«

Pa so prišli k ednoma bogatoma gospaudi. Poslala sta Cveglara v štal o, aj jima od znautra opré dveri, ka sta stela konja vkradniti. Cveglar se je rejsan privleko skauz edno malo lükjno v štal o. Kauli je pogledno ino vüdo dva konja: ednoga staroga pa ednoga mladoga. Na glas je pito dva tauvana, šteriva sta pred dverami stala: »Staroga ali

mladoga?«

»Tüo boj, Cveglar, tüo!« ga je opomino prvi tauvan.

»Ovak se gospodar prebidi pa demo prazni rauk od tec.«

»Škéte staroga ali mladoga?« se je čemerno drau Cveglar.

Gospaud se je rejsan prebüdo ino prišo s posvejt o v štal o. Tau se vej, ka sta se tauvana že prva skrila.

»Ka mi svejtiš, norc?« je kričo Cveglar gospaudi. Un pa je gled o po vsej kotaj, od kec tak krepek glas prihaja, depa njuga je nej vüdo. »Prosim te, ne svejti mi drejkt v auči!« se je zgloso Cveglar. Gospaudi so že prva vlaské vse kumas stali. Gda pa je znauvič čüo čemerén glas pa je njuga nej vüdo, se je spoj prestrašo pa zbejšo v ram.

Zmejs pa so ma tauvange odgnali najlepšoga konja. Pri drügom rami je gazdüvala edna ženska.

Tauvange so se zgučali, ka gi vkradnejo zmauč e, zatok so pá naprej poslali Cveglara.

»Veuki ali mali pisker?« je pito tiste pred dverami.

»Vej pa tüo boj, ovak nam vse na nikoj deješ!« ga je opomino veuki tauvan.

cejle zmauč e.

»Konja pa zmauč e že mamo,« je pravo prvi tauvan. »Zdaj nücamo eške mesau.« Pa so odišli do mesara ino Cveglara nutposlali v mesarnico.

»Kauže škéte ali mesau?«

»Tüo boj, Cveglar, tüo!« so ga včili tauvange. »Leko se mesar zbidi!«

»Vej pa! Kauže ali mesau?« je kričo Cveglar ino se že spravo na küp mesa. Mesar se je rejsan gorpřebüdo, odleto v mesarnico, zgrabo mesau pa kauže ino sto vse vküper vöodnesti.

»Norc! Ka me tak fejest tiškiš?« se je zgloso Cveglar.

»Jaj, tau je pa gvüšno sam vrag!« se je prestrašo mesar, lüčo kauže pa mesau nakle ino zbejšo v ram.

Gda se je tauvanom vse tak posrečilo, so odišli domau v svojo kučo, štera je bila skrita pod veukim bregaum. Naredili so si dobro večerdjo ino geli pa pili. S Cveglarom se je niške nej spravlo.

»Hej, gospaudge! Ka pa ge? Aj samo sline požeram?« je grato čemerasti Cveglar.

»Ge sem tö lačen!«

»Ti samo grizi kauže!« se je smejau prvi tauvan, drügi pa so se ma hrzali.

Cveglar je zgrabo edno šibo ino splezdo na strejo.

»Kučo vam razbijem!« se je drau ino mlato po streji.

»Vi grdi, sakramenski tauvange!«

Pravijo, ka eške gnesnedén Cveglar tam na streji sedi, razbija ino krči. Aj lidgé samo vidijo, ka je rejsan nej vrejdno pomagati tauvanom.

na domanjo rejč obrno:

-dm-

ilustracija: mkm-

... DO MADŽARSKE

Tudi večina opozicijskih volivcev obsoja besede poslanke socialistov

Po raziskavi inštituta Nézőpont tudi 67 odstotkov opozicijskih volivcev obsoja, da je poslanka socialistov Ildikó Borbély Bangó imenovala podgane tiste volivce, ki podpirajo vladno stranko FIDESZ. Pogovor je potekal na kanalu ATV in so se uvodoma dotaknili teme, da je po novem v Budimpešti dejansko veliko podgan oz. kdo je odgovoren, da so se te živali tako razmnožile. Nato so prešli k glavni temi pogovora, in sicer k podpiranosti strank. Na vprašanje, kako to, da kljub prizadevanju opozicije še zmeraj raste podpora vladnemu FIDESZ-u, je poslanka odgovorila s stavkom, »ker je v državi veliko podgan«. Na ogorčenost vladne strani in javnosti se je poslanka sicer odzvala z opravičilom na spletu, toda vladna stran zahteva njen odstop. S tem se strinja tudi 43 odstotkov volivcev. Njena stranka se je odzvala s propagandnim filmom, z montažo posnetkov FIDESZ-ovih politikov ali medijskih strokovnjakov, ki so se prav tako neprimerno izražali v določenih situacijah. 78 odstotkov vseh vprašanih obsoja, če se politiki grdo izražajo ali uporabljajo nespodobne izraze.

Pred 15. leti smo postali člani EU

Pred 15. leti – 1. maja 2004 – je Madžarska (in tudi Slovenija) postala polnopravna članica Evropske unije. Opozicijske stranke so na tiskovni konferenci izpostavile, da so se Madžari takrat odločili za Unijo, ker so sanjali o tem, da se bo njihov standard približal zahodnoevropskemu, kjer bodo svobodni misel, tisk in izražanje ter jih bo kot državljane ščitilo pravosodje. Sanje se niso uresničile, so podčrtali voditelji opozicije, saj vlada članstvo v Uniji potrebuje le zaradi podpor.

LÜSTVO JE ITAK NEJ ZADOVOLNO

Gnauksvejta tašoga reda, konca aprila, gda je že trava vöpognala, če samo na den gnauk, dapa že so se pasle krave. Gnesden v Porabji že samo na Vzorčni kmetiji na Gorenjom Seniki videti krave, stere se pasejo. Drügo lüstvo na leto gnauk ograde pa sonžete dola zmulča, nej ka bi vse vküpzaraslo. Mlajši po vasaj več ranč ne vejo, kak krava vögleda, nej ka bi krave pasli. Prvin je mlajšom krave pasti velko mantranje bilau, najbola zato, ka gda nej bilau šaule, te na den dvakrat dve, tri vöre si mogo na krave stražati, namesto tauga, ka bi se leko špilo. V Števanovci sem Anija Nyíró, po domanjom Farenčtjino, spitavo, kak so oni pasli krave, gda so mali bili.

- *Ani, tašoga reda, konca aprila ste vi že pasli krave?*

»Že dosta prvin smo pasli krave, če je bejla trava, že pred vüzmom. V nedelo smo tak k meši odli, ka najprvin smo krave napasli, pa samo potistim, gda je že mali zvaun vdaro, smo šli k meši. Te, kak se dja nazaj spomnim, je baukšo vrejmen bilau kak zdaj, te je nej tak bilau kak zdaj, ka gnauk je fejest vrauč, sledkar pa leko zmrzneš. Tau zato vej, ka nejsem mejla cipale pa sem bausa krave pasla. Dočas ka smo v šaulo odli, dočas samo popodneva smo pasli, gda nej bejla šaula, te pa že dvakrat na den. Dja sem štiri krave gonila na pašo, ta na sakalovski tau, kak so Montistji bilej, kak so moja mati doma bili. Mi smo tam velki grünt meli, odli smo ta orat pa njivo delat. Tam smo pa uvali gra, krompiče pa vse, zato ka te je še nej bilau tel-

ko divjačine kak zdaj. Zdaj že nega nej rama pa nej grünta, zdaj je že tam vse vküpzaraslo.«

- *Oča so odkec valaun bili?*

»Oča so od tec bili, od tauga rama, gde se mi zdaj držimo.«

- *Te ste vi daleč mogli odti, gda ste na materin grünt šli delat.*

»Nej je tak daleč bilau, zato ka tøj smo tanuta šli, kak so Šatjini doma, pa te prejk gora, kak je Čirečin Rozi bejo. Te je tam še nej bejla taša gauštja kak

zdaj, kak sem že pravla, mi smo tam krave pasli.«

- *Tisti par ramov, ka je tam bilau, je melo stüdenec?*

»Tam nej bilau vretine, vejš, kama so odli po vodau? Dola v Sakalovce na Cirek, kak je potok teko. Ovak so mlako meli, ka so prali pa za krave so odtistac vögrabili vodau.«

- *Gda so se vaša mati oženi, potistim je njigvi rojstni ram prazen austo?*

»Prazen, zato ka je moja mati edno sestro mejla, tista je v Meriko odišla, pa tak te že nikoga nej bilau doma. Moja mati je s tistoga sakalovskega tala odla v Varaš v židano fabriko delat, pa tau pejšti, zato ka nej bilau biciklinov. Srmak je dosta trpala, nej kak zdaj, gda se z daumi cejlak do fabrike lüstvo vozi. V zimi je v kmici z daumi odišla pa že kmica bila, gda je nazaj domau prišla. Osem vör je

delala, dve vöre je odla ta pa ranč telko nazaj, tak ka vsikši den dvanajset vör je bila kraj od dauma. Najbola lagvo je po zimaj bilau gda

Farenčtjini Ani, po možej Nyíró iz Števanovec

je velki snej zapadno, te je strašno bilau delat odti. Zdaj mladina tak ne vej, ka je tau, ka delati trbej.

- *Vi ste tü v židano fabriko odli delat, nej?*

»Dja sem tü v židano fabriko odla, dapa te je že vozo bus. Istina, ka nej taši fajnski kak gnesden, trauso je pa rogato, kak smo se pelali, dapa zato je itak nej trbelo pejšti tejt. Zdaj so mlajši že tak kak gospaudje, dapa nej güvšno, ka je tau dobro za njij, vejpa vsigdar so samo nutrazaprejt pa samo v računalnik gledajo, redno se še špilati ne vejo. Kak k meši tak v šaulo je vozijo od rama do rama. Prvin, v nedelo dola z Verice telko lüstva šlau k meši, ka cejla paut je črna bejla, zdaj, ka bus vozi, zdaj samo par lüstva se prpela. Mi, starejši, če vömrđemo, že več ništje nede odo k meši, vej š vido, ka tak bauda.«

- *Vi mate sestro ali brata?*

»Mam dve sestre pa enga brata vanej v Angliji, oni so petdesetšestoga odišli, gda je revolucija bila. Dja sem že vsevküp devetkrat vanej bila pa fejest dobro sem se mejla. Ka se mi je nej vidlo, tau je vrejmen, tam skur vsigdar dež dé pa je meгла. Mena se najbola tau vidi, gda smo na letali (repülő), se nesemo, pa odtistac tak visiko človek nazaj dola na zemlau gleda. Zdaj, tau leto Šatjin Magdi tő štje titi v Angliji, ka bi poglednila prav nuka, samo ona se fejest boji od letala, mena prajla, aj dem z njauv.«

- *Od letala se nej trbej bojati, vej pa dotejga mau še edno nej ostalo vrkar.*

»Dja sem njej ranč tau prajla, dapa ona tau prajla, ka baude te, če dolazlatej. Leko, ka se človek malo boji od pauti, dapa dobro je, zato ka človek dosta vse lejpora vidi. Istina, dja se vidla tašo tü, gde je dosta srmakov bilau, ranč tak kak pri nas, tej so bola tisti, steri v velkom varaši vanej pri pauti sedijo, steri nejmajo kama domau titi.«

- *Kakšno je bilau djesti?*

»Dja tau ne vej, kakšno djesti majo pa djejo v Angliji, zato ka moja sestra ranč tak tjöja kak mi doma. Lejpo pa dobro je v Angliji, dapa dja bi za dugši čas nej ostala, zato ka tam vse vsigdar zapejrati moraš. Gnauk je sestra v bauto odišla, dja sem pa dvera nej zaprla, vejš, kak se je korila, gda je nazajprišla. Leko bi me vkradnili, je prajla mena. Koma trbej tašo staro babo, sem prajla. Dapa rejsan, tam sploy skrb majo na tau, aj dvera vsigdar zaprejte baudejo. Mlajše v šaulo z autonom pelajo pa ranč tak

dejo po nji tü, tam se z busom ne vozijo. Tau je prajla sestra, ka fejest skrb trbej meti na mlajše, zato ka že dosta so vkradnili. Zavolo tauga tam kaulak tak velko ograjo majo napravleno, ka ranč nutra ne vidiš.«

- *Dočas, ka so sodacke bili pri nas, v noči je dvera tü ništje nej zapejro.*

»Dočas, ka so tøj v sausedi sodacke bilej, mi smo se nikanej bojali, drügo pa tau, ka dosta so nam pomagali. Če kakšna nevola bejla, šli smo k prejdnojoma pa smo ga prosili, aj leko telefoniramo od njij ali če smo mlatili pa nej bilau lüstva, te ranč tak so sodacke prišli nam na pomauč. Te se je nikanej trbelo bojati, zato ka sodacke so v noči pa vodne stražali, te ništje nej mogo tak v ves pridti, ka bi saodacke tau nej vedli ali bi ga nej prosili parvico. Zdaj se leko bojiš zato, ka vsakšafele lüstvo odi pa vozi se po vesi, v televiziji drügo ranč ne čuješ, samo tau, ka za par forintov starejšo lüstvo porobijo ali bujejo.«

- *Dosta vse dobroga je gnesden, dapa zato zdaj dje tašo tü, ka je prvin baukše bilau, nej?*

»Če tak gledamo, zdaj trno dobro dé, zato ka mi smo v srmastvi gorarasli. Na tom tali vesi smo vse male rame pa dimneste tjünje meli, dapa zato smo veseli bili. Dja, gda sem v židano fabriko odla delat, prvin kak bi z daumi odišla, štiri krave sem podobila, pa itak sem se nej telko taužila kak gnesden lüstvo. Zdaj je vse moderno pa nauvo, lüstvo ma vse, ka si zaželej, pa itak so nej zadovolni, več majo, več njim trbej.«

Karči Holec

Sausedge so ranč nej tak daleč

Nej je mujs daleč titi, če šké človek kaj lejpoga videti - sva si s padašom brodila, gda sva se na kračišo paut podala na Gradiščansko ali Burgenland. Že gda sva zrankoma vogrsko-avstrijsko grajnco pri Bucsunu prejkstaupila, sva vidla, ka je stara miseu rejsan istinska. Že v prvi vesnicaj se je vidlo, ka sausad-ge bole skrb majo na svojo krajino, pa njine vési tō ovak vōvidijo.

Po dobri deset kilomejteraj sva prišla na malo jezero pri vesnici Burg, na šteroga se odi dosta lidi kaupat z Vogrskoga tō. Tisti den je biu štrand zaprejtī, venak zatok tō, ka bi si v ranom, ladnom sprtolejtji gvūšno niške nej sto prste v vodau namakati. Vidla sva, ka je trava kauli jezera sploj lepau pokošena, na drugoj strani pa visike drejve senco davajo.

Paut, za štero sva se odlaučila, malo ovak pela v Güssing, kak smo včeni. Po pau vōre pelanja po bregaj pa dolaj se je pred nama nad krajino zdigno grad nekdešnjoga Némétúvára. Té brejg je biu nekda eden vulkan, zatok ga je Baug tō gvūšno za zidanje grada stvauro. Bila je nede-la, vōra pa podnék, zatok so bile vse ulice maloga varaša prazne. Nej je bilau léko mesto za parkerati blūzi grada najti, vej so nama table nej prave tanače davale.

Malo sva mogla stapati po bregej, prva kak sva prišla do električnoga lifta. Bole športni leko pejški tō splez-dijo na grad, depa eden mladi moški za par euronov manjaste paut-nike tō pripela na vreje.

Že gda človek vō s kabine staupi, se ma opré čudovitni pogled na krajino, z drugi talov stené pa se vidi skoro v vse štiri strani nebá - če na terasi restavracije djenau nega zdavanja, pa se zavolo toga ne more cuj. Če nédemo v muzej, se leko brezplačno

šetamo po gradskom dvauri. Na srejdī dvoriška stogi oder, na šterom vleti nutpokažejo gledališke igre pa mjuzikele. Mala kapejla dosta pripo-

Vinska zamenica v Heiligenbrunni - cimper z ritonjami

vejda od zgodovine grada: vanej vidimo grbe (címe-rek) madžarske držine Batthyány, štera je zidino več kak štiristau lejt prejkmejla. Znautra v kapejli najdemo orgole s 16. stoletja, štere so najstarejša takša škér v Srejdnoj Evropi.

Vogrska rejč se na gradi čuje z lamp turistov, depa kölnarov tō. Od Monoštra je Güssing daleč 18 kilomejterov pa s Kermedina tō samo malo več, zatok je nej čudno, ka v turizmi varaša dosta madžarski delavcov najdemo.

Po kratkom pelanji doj z liftom sva ziskala svoj

avto pa se napautila v Heiligenbrunn, štera mala vesnica je nej daleč na pauti nazaj prauti Kermedini. Najkračiša poštija pela prejk lesá, gda pa pridemo v vés, trbej naglo prauti bregej volan obrnauti. V goricaj se nam pokloni 120 vinski zamenic, ništerne z 18., druge z 19. stoletja, depa najdemo sploj nauve

ranč tak. Med njimi gestejo tučance, cimpri pa zamenice s cigla tō, kauli 50 od nji pa je pokriti z ritonjami. Šetanje po grauždni goricaj nas

odpela nazaj v preminaučejte, gda je bila vsakša iža lepau na bejlo vōspucana. V Heiligenbrunni ne berejo penez - kak liki v Cáki nej daleč od Kőszega - depa pri vsakšoj drugoj zamenici odavajo do-

V cerkvi nad Rönökom v farbasti auknaj vidimo držino: sveto Gizelo, svetoga Imrena pa svetoga Ševana

manjo vino. Verti malo trucajo vsikšoga, šteri nimodé ali se pripela - tisto nedelo je bilau največ motoristov.

Poznalo se je, ka gazde sploj skrb majo na svoje zidine, če je bila kakša malo tazanjana, se je vidlo, ka go za en malo gorobnovijo. V dosta zamenicaj so sobe tō vōdavali, ka leko najbolje vōponūcajo

tisti turisti, šteri pridejo na začetki majuša na takzvano »Vinsko sprtolejtje« v Burgenland.

Fürstenfeld je varaš na štajerskoj strani nekdešnje vogrsko-avstrijske grajnco. Z Güssinga se dá tápriti po krivi pa vauski poštijaj, prejk malo menjši pa malo vekši vesnic. Gda se že v dolini potoka Feistritz pelamo, gnauk samo zaglednemo veuko tablo, na šteroj v više tresti gezikaj piše ime krajine »Štajerska«. Varaš je v zgodovini vsikdar brano Avstrijo pred vogrskimi sodačijami, gnes pa ga bole poznamo kak center termalnoga turizma. S padašom sva avto nej daleč od središča njala, za parkeranje je zavolo nedele nej trbōlo peneze v avtomat ličiti. Za en par minut sva nut v farno cerkev staupila, vej se pa je spejvanje vōčūlo. V sploj veukoj Božoj iži je raztrauseno sejdlo kauli tresti vōrnikov. Edna ženska je pri oltari naprej molila, drugo lüstvo pa za njauv. Eden mladi kaplan v bejlom gvanti je pri vsikšoj štaciji Kristušovoga trpljenja goršto s Svetoga pisma, na konci vsikšoga tala so vōrnicke dvoglasno spejali - biu je cajt svetoga posta. S padašom sva malo pokukivala v nemške molitvenike v stolicaj, te pa v največšoj tüučī vō s cerkve staupila.

Fürstenfeld je veuki kak liki naš Monošter. Cajt nedel-skoga obōda je že taminau, zatok so se zalūbleni pari, vesele padaškinje pa dejdeki z vnūkami špancerali po glavnom trgi. Lüstvo je sejdlo pri veukom stūdenci na srejdī placa, depa terase kavarn so ranč tak pune bile.

S padašom sva lizala sladoleđ, zmejs pa se napautila k avguštinskoj cerkvi. Tačas, ka je desert nej sfaliu, sva nej nutstaupila. Srečo sva mejla, ka je bila sakralna zidina oprejta, za en malo sva na

stenej svetišča najšla, ka sva iskala. Na začetki 15. stoletja je eričen molar z Radgone Janez Akvila v Fürstenfeldi tō freškone malo, med njimi Veronikin prčec z Jezošovim obrazom. Na stenej je njau svoj podpis, tak smo leko gvūšni, ka je v etoj cerkvi tō un odo. Té eričen molar je delo eške v nam bližanji vesnicaj Velemér, Törnišče pa Martjanci.

Na Vogrsko sva se napautila po drugoj, kračišoj pauti, za pau vōre sva bila že na drugoj strani grajnco v Rönöki. Z glavne poštijte sva se na lejvo, po staroj pauti napautila na brejg, gde na srejdī lesa stogi sploj lepau obnovlena cerkev svetoga Imrena. Zidino so končali leta 1902, v trianon-skem méri pa so grajnco par mejterov od cerkve potegnili. Od leta 1945 so vōrnicke več nej smeli gor k »železnoj fijanki«, leta 1951 je vkrajod-bejžo slejdnji plebanoš. Po tistom so vse s cerkve vkra-dnili, zidina je sploj na nikoj prišla. Po politični spremem-baj so go obnovili, posvetila sta ga pūšpeka s Sombotela pa Eisenstadta leta 1992.

Gnes se leko že slobaudno kauli cerkve španceramo. S padašom sva na vse dveri poklonckala, te pa sva gorprišla, ka so glavna vrata oprejta. Znautra je cerkev moderna, dostakrat držijo v njej meše, koncerte, depa zdavanja tō.

Gda sva vō s cerkve staupila, so se nama poklonile mlade apatice s Slovaškoga, štere je pelo avstrijski duhovnik. Stela sva vōponūcati eške slejdnje sunčne žarke, šteri so se med gaulimi drejvami prišvercali v gauščo. Paut v lesej, po šteroj so nekda samo sodačke šōbare mašerale, je gnes paut padaštva.

(Kejp na 1. strani: Z grada nad Güssingom vidimo veuko jezero za ribiče tō.)

-dm-

Če slovenski penzionisti vküp préjmamo

Pri Drúštvu porabski slovenski penzionistov leko planiramo dosta pa dostafele programov, ka mamona vse pripravlene penzioniste. Če trbej, spejvamo, plešemo, špilamo, pečemo, kūjamo, se podamo z rokami tū delati kakšne okraske, odimo na programe, na izlete, prauške, depa če trbej, té se podamo za indašnje paversko delo tū. Tau se je nam v mlašeči pa mladi lejtaj normalno vcuj držalo k vsakdanešnjomi življenji, vej smo pa z enoga tala s toga žéjvali, ka smo pripauvali z držinov na svojom grúnti. Kak mlajši smo radi pomagali delati starišom na mezevaj, té so eške fejs odli pomagat eden drúgoma, pri vekšom okapanji ali gda smo žetvo delali ali mlatili. Mi mlajši, smo kumar čakali tiste dneve, ka smo radi šli inan tū, fejs radi smo poslôjšali vözraščene pa zatau tū, ka smo „gospočko“ djestimeli, ka si je vertinja med kednom ovak nej mogla dopistéjti. Te lejpe spomine probamo nazaj primesti s tejm, ka pri Vrtnarski zadrugi v Varaši mamona arendo gora vzeto zemlau, stero po indašnjom, brezi pomauči mašinov, obde-

lujemo zdaj že tretjo leto. Dvej leti nas je pet žensk delalo na enom menšom tali, letos smo pa vekšo zemlau vzeli gora zatok, aj več tikvi z guškicami v lupinjaj leko pripauvamo. Več guškic moramo pripauvati, aj nas

več leko pozovémo lüjpat. S tejm nas duplansko telko leko dela, smo že kak ena vekša držina. Letošnje delo smo začnili s tejm, ka smo najprvim travo dola zašarabolnivali, aj nam ne vdari fejs nota do tistoga, ka leko sadimo. Po tistim smo pa eno višesnje delo mogli opraviti, če škemo, aj pauv tū mamona. Gradec smo mogli nota zagradi, ka se skrak zdržavajo tri srné, stero redno ledjérnivajo po graciaj. Pri tejm smo prosili za pomauč Sabatinoga (Kovač) Pištiva s Traušča, na steroga smo

zavüпали, aj ravna delo, on nam je vküp zabijavo latoše, nota postavlo v zemlau pa vönaslanjo sojé. No, ženske smo buma tū nika nej zaostale dola. Ene so latoše žagale na mero, drúge so ji vöospičile pa eške so se za zabijavat tū podale. Po tistom smo pa lüknje vrtale za latoše pa nota gradile z žnjaurov, ka nam vekši tau prineso Pištak, zakoj se posaba zavalimo. Delo smo z dobro volauv, karažno pa žlakoma obredili, vsi smo tak stanili vcuj, kak gda sebi delamo doma. Na konci smo si pa malo časa privauščili za tau tū, ka smo si zdenili pa nika k sebi vzeli. Vsejm vküper – Eržiki Soós, Evi Lazar, Micki Bajzek, Mariki Mešič pa Pištaki Kovači – Baug plati!

Tekst pa kejp: Klara Fodor

GRAUBALI SMO TIKVI

Pri Drúštvu porabski slovenski penzionistov smo dobri par lejta za en najbaugši zimski program meli lüjpanje tikvini guškic. Tau sta nam omogaučila vert Franc Dončec s svojo ženauv Irenkov v Slovenskoj vesi s tejm, ka so nas vküper pozvali v domanjo krčmau, gda nas je bilau skur petdeset pa smo 2-3 drvenk guškic vö olüпали, med tejm se pa fajn vönagončali, tak smo žuborili kak vrabci. Na tau gora nas je vertinja eške lepau podvorila tū s pomočtjauv krčmarice, svoje hčeri. Za tau se nijm eške gnesden moramo zahvaliti, ka zvöjn nijm ne

vejma, ka bi stoj takšno velko brigo nasé vzéo. Kak lejta déjo naprej, oni že tū ne gazdüvajo tak na velki, tjelko majo, tisto z domanjimi Slovenčarami že ta obredijo.

Mi penzionisti smo si pa potejm vözbrodili, ka mo saméj delali zemlau pa tau po indašnjom, aj tau šego nikak gora držimo za mlajšo generacijo. Če že krave ne moremo držati, té bar v lupinjaj guškice pripaujvamo, aj leko staro paversko tradicijo gora držimo. Vejpa guškice lüjpanje je eno najlepšo pa najbaugšo zimsko paversko delo bilau furt. Letos smo se pokisili vekši tau zemlé vzéti v arendo, aj leko več pripauvamo. Pa se nam je posrečilo sprajti taše guškice tū, stero so bole rodovne, tikvi so menše, depa več guškic majo. Tau sta nam pomogla sprajti naš Feri Meggyes pa Rudi Svetec iz Šalovec, guškice nam je pa dala z dobre vaule vertinja Mariška iz Šalovec, zakoj se neji prejk novin tū lepau zahvalimo. Njeni dar ji sprobamo dola zaslužiti tak, ka smo go pozvali v našo družbo v Dolence, gda mo na izleti.

No, gda že mamona vse pripravljeno, vrejmen je tū zatau, Györgyovo je minaulo, zdaj že samo lüstvo trbelo vcuj. Tau pa pri naši slovenski penzionistaj spoj nej problem, 30. apriliša nas je vküp prišlo 8 žensk. Najprvim smo si delo zgončale pa razdelile, aj vsakša ma svojo delo, aj se niške ne pozna za višesnjoga, potistim pa lepau žlakoma vcuj stanile k dela. Menši tau zemlé je že znauva trvnati grato, tau smo bole mlajše ženske v roke vzele pa travo dola spucale, vekši tau zemlé je pa samo na raje ta trbelo popraviti, tū pa taum travo vöpobrat. Redé smo vö zvlačile pa male lüknje skopale, gnojile, z zemlaup pokrile, semenje dola sklale, na konci pa nazaj zakopale pa tapoprajle zemlau za stopaji, aj se gnako vlažno véjdi, ka vrane trno dobre oči majo.

Vsejm ženam lejpa hvala za flajsno delo pa karažno družbo. Želimo si lejpi pa zdrav pauv! Baug pomagaj!

Tekst pa kejp: Klara Fodor, predsednica

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA

NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odprta ob torkih in četrkih

od 14. do 18. ure,

ob sobotah od 10. do 14. ure.

Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

E-mail: kuharemkhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkevna pot 11.

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

OD 10. MAJA
DO 16. MAJA

PETEK, 10.05.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Slovenski magazin, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Evropske volitve 2019: Soočenje parlamentarnih strank, 14.40 Globus, 15.25 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.55 TV-izložba, 16.25 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Frfra in Cufek: Kuhinjski vrtljak, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Življenje je sladko, angleški film, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info kanal

PETEK, 10.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.10 Videotrak, 11.00 Slastna kuhinja: Delfinka, 11.10 Dobro jutro, 14.10 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.45 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.10 Čarokuhinja pri atu: Portugalska, 15.30 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 16.30 Nogomet - državno prvenstvo: Domžale: Gorica, 19.00 Judo: svetovni pokal, 20.05 Hokej - svetovno prvenstvo elitne skupine: Češka: Švedska, 22.45 Zadnja beseda!, 23.35 Videotrak, 0.10 Zabavni kanal

SOBOTA, 11.05.2019, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.25 Čist zares: Modna revija, mladinska dokumentarna serija, 10.55 Ugriznimo znanost: Kraljica začimb vanilija, oddaja o znanosti, 11.25 TV-izložba, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.05 Prvinska preizkušnja: Pri šaolinskih menihih, britanska dokumentarna serija, 15.55 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.25 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip, 17.35 Alpe-Donava-Jadran, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Reaktivčki: Mount Everest, Azija, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz, 21.20 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.55 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Intervju z Rubenom Östlundom, 22.40 Kvadrat, koprodukcijski film, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.35 Info kanal

SOBOTA, 11.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal 6.30 Videotrak, 7.00 Najboljše jutro, 9.20 Slastna kuhinja, 9.35 Na lepše, 10.35 Jazz Cerklje, dokumentarni feljton, 11.10 Ansambel Spev, 10 let - po Slakovi poti, posnetek koncerta, 13.40 Hokej - svetovno prvenstvo elitne skupine: Češka: Švedska, 15.30 Avtomobilnost, 16.20 Pot na SP v nogometu (Ž), magazinska oddaja 16.55 Rokomet - polfinale pokala Slovenije (M), 19.00 Judo: svetovni pokal, 20.05 Hokej - svetovno prvenstvo elitne skupine: Slovaška: Finska, 22.45 Demolition group, koncert, 0.20 Videotrak, 1.00 Hokej - svetovno prvenstvo elitne skupine: Slovaška: Finska, 3.05 Zabavni kanal

NEDELJA, 12.05.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Ljubezenska formula, risanka, 10.10 Špasi učitelj: Odpadki, nizozemska otroška nanizanka, 10.35 TV-izložba, 10.50 Priluhnim tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.45 TV-izložba, 15.00 Čevljarna, kratki igrani film

AGRFT, 15.15 Cikel: Stan in Olio, 15.15 Glasbena skrinja, ameriški film, 15.45 Sinova puščave, ameriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Igre Čarobnega gozda, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (VI.): V dobrem in slabem, avstralska nadaljevanka, 21.00 Intervju, 21.50 Šport - nogomet, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Karmela, dokumentarno-igrani film, 23.10 Nova Shakespeareova pesmarica: Francija, sonet 91, koprodukcijski projekt, 23.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 23.50 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 0.45 Info kanal

NEDELJA, 12.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 7.00 Videotrak, 7.30 Duhovni utrip, 7.45 Koda, 8.20 Slastna kuhinja, 8.35 Glasbena matineja, 9.25 Žogarija, 9.55 Joker, kviz, 11.25 Glasbeni svet Andréja Rieuja (II.): Evropske sanje, glasbeno-dokumentarna serija, 12.25 Čarokuhinja pri atu: Portugalska, 13.00 Ambienti, 13.50 Ne brez nas!, nemško-avstrijski dokumentarni film, 15.40 Noč v muzeju, glasbena oddaja, 16.45 Rokomet - finale pokala Slovenije (M), 18.55 Judo: svetovni pokal, 19.50 Žrebanje Lota, 20.05 Koncert ob dnevu Evrope, 21.25 Hokej - svetovno prvenstvo elitne skupine: Velika Britanija: Kanada, 23.25 Vikend paket, 0.50 Kaj dogaja? Z Jonasom, 1.30 Videotrak, 2.05 Rokomet - finale pokala Slovenije (M),

PONEDELJEK, 13.05.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.10 Intervju, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Obzorja duha, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Sveto in svet: Sporočilo ramazana: postati močnejši vernik in močnejša oseba, 14.25 TV-izložba, 14.35 S-prehodi: Luka Cimprič, 15.05 Dober dan, Koroška, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.10 Bacek Jon: Težkometalec Jon, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Opus: Samospev nekoč in danes, 23.30 Slavnostni koncert ob 40-letnici ansambla Vedun, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info kanal

PONEDELJEK, 13.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.40 Videotrak, 11.10 Otroški program: Op! 11.45 Slastna kuhinja, 12.15 Dobro jutro, 15.25 Krištof Zupet: Slikar, dokumentarni film, 16.25 Na lepše, 17.10 Ljudje in zemlja, 18.05 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 19.00 Otroški program: Op! 19.25 Videotrak, 20.05 Hokej - svetovno prvenstvo elitne skupine: Slovaška: Kanada, 22.40 Hrepenenje, kratki igrani film, 23.15 Greva se Ježka, TV-priredba gledališke predstave, 0.20 Videotrak, 0.55 Zabavni kanal

TOREK, 14.05.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Tednik, 11.05 TV-izložba, 11.20 Vem!, kviz, 11.55 Opus: Samospev nekoč in danes, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.25 TV-izložba, 14.35 Duhovni utrip, 14.50 TV-izložba, 15.25 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.55 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 Ernest in Celestina: Južni ekspres, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Resnica o aferi Harry Quebert, ameriška nadaljevanka, 20.55 Švicarija, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Spomini: Nada Tarman, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska

kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info kanal

TOREK, 14.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.25 Videotrak, 11.00 Žogarija, 12.00 Slastna kuhinja, 12.20 Dobro jutro, 14.55 Alpe-Donava-Jadran, 15.20 Avtomobilnost, 16.25 Joker, kviz, 17.55 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 18.55 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.20 Videotrak, 20.00 Čez planke: Tel Aviv, 21.00 Pesem Evrovizije 2019, 23.00 Kaj govoriš? = So vakeres?, 23.15 Zadnja beseda!, 0.10 Videotrak, 0.45 Zabavni kanal

SREDA, 15.05.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Ljudje in zemlja, 11.00 TV-izložba, 11.10 Vem!, kviz, 11.50 Koda, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju, 14.20 TV-izložba, 14.30 Osmi dan, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.30 TV-izložba, 16.00 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Posebne zgodbe: Za vedno, 17.55 50 knjig, ki so nas napisale: Kajetan Kovič: Maček Muri, 18.0 Trobka in Skok: Reševalna akcija, risanka, 18.10 Jurij in Pavel: Kopanje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Vražja babnica, danski film, 21.30 Moderne kunst, kratki igrani film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Posebne zgodbe: Za vedno, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.50 Info kanal

SREDA, 15.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 11.00 Videotrak, 11.45 Slastna kuhinja, 12.20 Dobro jutro, 15.10 Čarokuhinja pri atu: Portugalska, 15.30 Ambienti, 16.20 Vikend paket, 17.50 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 18.45 Ribič Pepe: Kdo je glavni, mozaična oddaja za otroke, 19.10 Videotrak, 19.30 Žrebanje Lota, 20.00 Nogomet - državno prvenstvo: Celje: Maribor, 33. kolo, 22.25 Moje mnenje, 23.20 Glasbeni svet Andréja Rieuja (II.): Moje glasbeno leto, glasbeno-dokumentarna serija, 0.20 Videotrak, 0.50 Zabavni kanal

ČETRTEK, 16.05.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.10 Tisti, ki je zgradil šolo: portret učitelja, etnologa in politika, 11.05 TV-izložba, 11.20 Vem!, kviz, 11.55 Posebne zgodbe: Za vedno, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.25 TV-izložba, 14.35 Slovenci v Italiji, 15.05 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Na kratko: Vplivneži, 18.05 Balončkovo, risanka, 18.10 Mišo in Robi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Evropske volitve 2019: Soočenje parlamentarnih strank, 21.10 Evropske volitve 2019: Soočenje neparlamentarnih strank, 22.20 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Osmi dan, 23.45 Odstrta mesta: Benetke, britanska dokumentarna serija, 0.45 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info kanal

ČETRTEK, 16.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.10 Videotrak, 11.00 Slastna kuhinja, 11.10 Dobro jutro, 14.05 Otoki svetlobe, dokumentarni film, 15.35 Pesem Evrovizije 2019, 17.55 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 18.50 Fircologi, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.00 Kameleoni - Beatlesi nekdanje Jugoslavije, dokumentarni film, 21.00 Pesem Evrovizije 2019, 23.00 Ambienti, 23.35 Slovenska jazz scena, 0.45 Videotrak, 1.20 Zabavni kanal

vas vabi na KONCERT, ki bo
12. maja, ob 14. uri v gledališki dvorani v Monoštru

**TEDEN OTROKA V
PORABSKIH VRTCIH**

„PRAVLJIČNI DOPOLDNEVI“

od 27. do 30. maja 2019

Otroci se bodo predstavili z dramatizacijo
pravljice Erica Carla z naslovom **Zelo lačna gosenica.**

Števanovci
27. 5. 2019

Monošter
28. 5. 2019

Sakalovci
29. 5. 2019

Gornji Senik
30. 5. 2019

**Pridite,
veselo bo!**

Program »Za vasi na Madžarskem«

3. maja je Porabje obiskal vladni pooblaščenec Alpár Gyopáros, odgovoren za program vlade »Za vasi na Madžarskem« (Magyar Falu Program). Na Gornjem Seniku se je srečal z župani porabskih vasi in tudi nekaterimi predsedniki in člani slovenskih samouprav. Alpár Gyopáros, ki ima – kot je sam povedal – tudi slovenske prednike, saj je njegova babica s Tišine, je v Porabje prispel na vabilo slovenske zagovornice Erike Köleš Kiss. Tiskovne konference na sedežu Državne slovenske samouprave se je udeležil tudi parlamentarni poslanec območja in ministrski pooblaščenec Zsolt V. Németh. Goste je pozdravil predsednik DSS Martin Ropoš.

Alpár Gyopáros na Gornjem Seniku

Alpár Gyopáros je izpostavil, da pri programu »Za vasi na Madžarskem« gre za prizadevanje vlade, da bi ustavila praznjenje vasi in celo obrnila ta proces. Kot je povedal, je za program izredno zanimanje, saj se je nekaj tednov po objavi natečajev, registriralo že kakih 1700 samouprav (občin) in 500 župnij. Pričakujejo več tisoč natečajev pri posameznih ciljnih področjih, teh je 18.

Podčrtal je, da je letos na razpolago kakih 150 milijard forintov (50 milijard v skladu za vaške ceste, 25 milijard za zagotovitev doma v vaseh in 75 milijard za izboljšanje javnih storitev). Pri tretjem svežnju pridejo v poštev natečaji, ki pripomorejo k izboljšanju življenjske ravni na vasi, kot so izgradnja ali obnova jasli in vrtcev, zdravstvenih ambulant in službenih stanovanj. Sem spadajo tudi ureditev javnih površin in gradnja ali obnovitev mrliških vežic.

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss je izpostavila, da večina Porabskih Slovencev živi po vaseh Porabja, zato je za skupnost izredno pomembno, da se ne izseljuje z avtohtonega naselitvenega prostora.

M. Sukič

www.radiomonoster.hu

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnók

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna
slovenska samouprava, Urad
predsednika vlade, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na
Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.
Za ostale države 52 EUR ali
52 USD.
Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000.
SWIFT koda: OTPVHUHB